

Robežas noteikšana apvidū

Publicēts: 28.06.2020.

Pirmreizējā mērniecība

Ja tiek veikta pirmreizējā mērniecība zemes vienībai kura atrodas pie pašvaldības autoceļa, kas nav mērīts, tad robežas atrašanās vieta pie pašvaldības autoceļa ir atkarīga no šī ceļa būvniecības uzsākšanas datuma. Ja pašvaldības ceļa būvniecība ir uzsākta pēc 2007.gada 12.jūnija, tad pašvaldības autoceļa zemes nodalījuma joslas platums ir noteikts likuma Par autoceļiem [27.1.pantā](#). Bet, ja pašvaldības ceļa būvniecība ir uzsākta pirms 2007.gada 12.jūnija kā tas ir absolūtajam vairākumam pašvaldības ceļu, tad pašvaldības autoceļa zemes nodalījuma joslas platums ir vienāds ar ceļa zemes klātnes platumu. Ja līdz 2007.gada 12.jūnijam izbūvēta pašvaldības ceļa platums ir mazāks par likuma Par autoceļiem [27.1.pantā](#) noteikto, to var palielināt, ja autoceļa īpašnieks un autoceļam piegulošo zemju īpašnieks par to savstarpēji ir vienojušies.

Šī skaidrojuma pamatā ir likuma Par autoceļiem [27.1.pants](#) un pārejas noteikumu [10.punktā](#). Vēršam uzmanību, ka šajā situācijā nav nekādas nozīmes kādi ceļa platumi ir noteikti pašvaldības teritorijas plānojumā vai citos pašvaldības apstiprinātos dokumentos.

Par robežām gar ūdenstecēm

Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 106.punktā noteikts, kādā veidā nosakāma robeža, kura projektēta, pieslēdzoties situācijas elementiem. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 1019 106.1. un 106.3. apakšpunktiem, ja robeža pieslēdzas ūdenstecēm vai ūdenstilpēm, tad robežu nosaka pa ūdensteču, ūdenstilpju krasta kraujas augšmalas (krotes) līniju, bet, kur tā nav izteikta, - pa ūdens līmeņa līniju normālā ūdens stāvoklī vai pa izteiktu kraujas augšmalas (krotes) līniju. Nosacījums par robežas noteikšanu pa ūdensteču un ūdenstilpju krasta krotes līniju ir spēkā, sākot jau no zemes reformas sākuma, kad Lauksaimniecības Ministrijas Valsts zemes ierīcības departamenta 1992. gada 7. februārī apstiprinātajos „II Tehniskajos norādījumos zemes lietojumu robežu ierādīšanai dabā” 3.5. punkta a) apakšpunktā tika noteikts, ka dabiskie situācijas elementi, pa kuriem atļauts nospraust robežas, ir ūdensteču un ūdenstilpju krastu krotes līnija, bet, kur tā nav izteikta – vasaras vidējā ūdenslīmeņa līnija – gadījumos, kad šie objekti ir atsevišķi lietojumi.

Līdz ar to, nosakot robežu, kas pieslēdzas situācijas elementam – ūdenstecei vai ūdenstilpei, mērnieks, pirmkārt, novērtē, vai ūdenstecei vai ūdenstilpei nav izteikta krasta kraujas augšmala (krote). Ja krasta kraujas augšmala (krote) ir izteikta, tad robežu nosaka pa tās līniju. Tikai gadījumā, ja tā nav izteikta, robežu nosaka pa ūdens līmeņa līniju normālā ūdens stāvoklī.

Mērniekam, veicot zemes kadastrālās uzmērīšanas darbības (priekšizpētē, robežu apsekošanā) jāizvērtē vai iepriekš veiktie robežu noteikšanas darbi vietās ar ūdenstecei (ūdenstilpei) izteiktu krotes līniju veikti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Gadījumos, kad pirmreizējā robežu noteikšanas aktā robežas apraksts skaidri nenorāda robežas novietojumu (pa krotes līniju vai ūdens līmeņa līniju normālā ūdens stāvoklī) mērniekam, sagatavojot zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentus, robežu aprakstā precīzi jānorāda robežas novietojums katrā ūdensteces vai ūdenstilpes posmā.

Robežu pārkārtošana

Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 63.¹ panta otro daļu, sadalot nekustamā īpašuma objektu divos vai vairākos nekustamā īpašuma objektos, Kadastra informācijas sistēmā tos reģistrē kā jaunus nekustamā īpašuma objektus, kuriem piešķir jaunus kadastra apzīmējumus (kadastra identifikatorus). Divus vai vairākus nekustamā īpašuma objektus apvienojot vienā objektā, Kadastra informācijas sistēmā to reģistrē ar jaunu kadastra apzīmējumu (kadastra identifikatoru).

Pārsvārā plānoto kadastra apzīmējumu piešķiršanas gadījumu saistīti ar zemes ierīcības projektu izstrādi, kas ir zemes ierīkotāju kompetences jautājums. Informācija par rīcību plānoto kadastra apzīmējumu pieprasīšanai gadījumos, kad tiek veikti Zemes ierīcības likuma 8. panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie zemes robežu pārkārtošanas darbi, kas nav minēti Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 63.¹ panta otrajā daļā, atrodama [šeit](#).

Robežu noteikšanas akts

Ņemot vērā, ka Noteikumu Nr. 1019 10. pielikumu 1.8.1. punktā noteikts, ja robežposms pieslēdzas situācijas elementam, papildus norāda, kā (perpendikulāri vai kā robežposma turpinājums) robežposms turpinās no nostiprinātā robežpunkta līdz nenostiprinātam robežpunktam uz situācijas elementa, tad pārējos gadījumos (kad robežposms neturpinās perpendikulāri, ne arī kā robežposma turpinājums – sk. piemēru zīmējumā) šo papildus informāciju nenorāda, bet robežposmu apraksta vispārējā kārtībā.

Kā izveidot jaunu robežpunktu uz esošas robežposma taisnes?

Veidojot jaunas zemes vienības vai veicot pirmreizējo uzmērīšanu reizēm ir nepieciešams uz jau esošas robežposma taisnes izveidot jaunu robežpunktu pie kura pieslēdzas uzmērāmās zemes vienības robeža. Piemēram, zīmējumā attēlotā situācija, kad zemes vienības A un B ir instrumentāli uzmērītas un nepieciešams veikt zemes vienības A sadali izveidojot jaunas zemes vienības x un y. Lai to paveiktu nepieciešams uz esošā robežposma 1-2 izveidot jaunu robežpunktu Nr.3.

Tālākais apraksts veidots situācijā, kad zemes vienību A un B robežplāni ir savstarpēji atbilstoši, robežzīmes 1 un 2 apvidū ir atrodamas un to novietojums atbilst zemes robežu plāniem t.i. nepārsniedz pieļaujamo atšķirību atkārtotā koordinātu noteikšanā ([MK noteikumu Nr.1019](#) 4.pielikuma 3.tabula).

Veicamā darba mērķis ir panākt, ka neizveidojas savstarpēji nesakrītoši zemes robežu plāni starp zemes vienībām x,y un B. Kā arī nepieciešams nodrošināt, ka apvidū punkts Nr.3 tik tiešām atrodas uz taisnes starp punktiem Nr.1 un Nr.2.

Lai to paveiktu, punktam Nr.3 koordinātas tiek aprēķinātas matemātiski tā, lai tās atrastos tieši uz taisnes starp punktiem Nr. 1 un Nr.2. Taisnes iegūšanai izmanto tās robežpunktu Nr.1 un Nr.2 koordinātas, kas atrodamas zemes robežu plānos (koordinātu sarakstos). Iegūtās robežpunkta Nr.3 koordinātas tiek izmantotas dokumentos zīmējot plānus un sastādot robežpunktu koordinātu sarakstu. Rezultātā visos dokumentos robeža ir attēlota vienā un tajā pašā vietā.

Savukārt apvidū robežzīme Nr. 3 tiek nosprausta tieši uz līnijas starp apvidū esošajām robežzīmēm Nr.1 un Nr.2. Lai to paveiktu ir jāizmanto tās robežpunktu Nr.1 un Nr.2 koordinātas, kuras tiek iegūtas uzmērot šos robežpunktus apvidū un attiecīgi uz apvidū esošas taisnes tiek nosprausts jaunais robežpunkts Nr.3. Jaunā robežpunkta nospraušanas precizitātei jāatbilst [MK noteikumu Nr.1019](#) 4.pielikuma 1.tabulā noteiktajai precizitātei.

Šāda pieeja punkta izspraušanā uz taisnes nodrošina, ka neveidojas robežas nesakrītība plānos, apvidū joprojām robeža ir taisne un jaunā robežzīme atbilst precizitātes prasībām t.i. jaunās robežzīmes precizitāte nav sliktāka, par taisni veidojošo robežzīmju precizitāti.

Arī citos gadījumos, kad mērniecības sākumā ir jāatrisina tādas situācijas kā robežu atjaunošana, robežas neatbilstība, brīdī, kad ir jāizsprauž robežpunkts uz taisnes, piemēro tos pašus principus, kuri aprakstīti šajā skaidrojumā. Šādā veidā tiek panākts, ka robeža joprojām ir kā taisne gan dokumentos gan apvidū un neizveidojas robežas pārklājumi vai starpgabali.

Situācijās, kad taisni veidojošie robežpunkti atrodas citās zemes vienībās t.i. tie nav uzmērāmās vai pierobežojošo zemes vienību robežpunkti, nepieciešams uz robežu apsekošanu uzaicināt arī šo zemes vienību īpašniekus, lai identificētu taisni veidojošos robežpunktus. Nepieciešamo papildus Kadastra un arhīva informāciju jāieprasa Valsts zemes dienestam.

Ja pašreizējā zemes kadastrālajā uzmērīšanā konstatē, ka iepriekšējā uzmērīšanā nav ievērots šajā skaidrojumā minētais t.i. nospraūžot punktu uz taisnes ir izveidota robežplānu savstarpēja nesakrītība, tad to atrisina veicot robežas neatbilstības novēršanu.